

Shri Durga Puja

Date : 3rd December 1990
Place : Pune
Type : Puja
Speech : English & Marathi
Language

CONTENTS

I Transcript

English	02 - 03
Marathi	04 - 08
Hindi	-

II Translation

English	-
Hindi	-
Marathi	-

ORIGINAL TRANSCRIPT

ENGLISH TALK

So, welcome to all the Sahaja Yogis from abroad. So we start from today our Maharashtra Tour, which you can see is full of these hills and dales. Also, the atmosphere is going to be extremely rustic. Of course the comforts of this place have not been up to the mark, but next year it will be much better, I'm sure. We have decided to purchase even this plot of land, but as you know we have a land on top, there on the hill at the top. That's one of the highest peaks in this area. That land we have already purchased, and we are going to have an Ashram there, and this will be the place used for parking. I hope you like the atmosphere here and the surroundings, the nature.

People in Maharashtra are blessed by great saints and people who were Naths, like Gyaneshwara; and that's why they have a tremendous base of spirituality. But still they are to be guided to get their Self Realization. As you know that without spirituality, the life is very much in, is in imbalance. It does not have a totality of enjoyment. I don't know if there is any enjoyment otherwise also; because if you just live with your machineries and materialism, they cannot give you joy. And that's what you have discovered, the emptiness of life. And that's the reason you want spirituality, to give a complete expression to your personality, which has happened. Luckily it has happened. I'm very happy to see so many people who have felt it. And this is what has to be understood by Indians also, because they think that you people are so well off materially and while they are not, they are spiritually well-off and you are materially well-off. And both the things are so important. The foundation has to be strong, of spirituality, and then you can build whatever type of building you want to build on top of that. But if you do not have that foundation, then the whole thing collapses. Like a tree grows, and it doesn't touch the source of its nourishment, it will definitely collapse. This is what Sahaja Yoga is, that you are touching the source of your nourishment, nourishment to your civilization.

And once this nourishment starts flowing, you see what's wrong in those countries where people have gone headlong, gone to the extremes, and what they are suffering. The people here have no idea about it. Also in this country of ours we have lots of problems because people are so simple, very vulnerable. But dealing with the problems of the West, I feel that there's no way out but Sahaja Yoga. As many as we can save, we should try to save them. Whatever may be the achievements in the West, they are going to boomerang, and they may destroy the whole society.

So when you are starting the first day here you should ask for spirituality, the blessings of spirituality, but also the promise that you will help others who are getting drowned into the dry materialism of the West. That's a very important task you have to do. You are all enjoying this beautiful life, and you are at peace with yourself, but this wine of spirituality has to be shared, otherwise life becomes very selfish, self-centered. I know you are frightened of those people, because you think you may catch from them. In this Tour I hope most of you will be made badha-proof and fearless. As I told you, you have to touch your depth. If you live with superficiality, any superficiality in you must be thrown away, then you will sink down. There are all kinds of superficialities which have come to us as a "blessing" of this Western civilization, as also in India we have another. But as I'm talking to you I'll, I would like to tell you about the superficialities that we have in the West.

First of all, the another style is our norms and ideas. Actually it's all a mental activity, as I've told you that the whole art of the West is finished. We cannot have a Rembrandt any more. We cannot have a Michelangelo any more. The reason is, criticism of this art has been so much in the modern times that nobody wants to produce anything which will be criticized, and now only situation left is that our critics are criticizing critics, that's all; no art, because they have no work to do. So this mental activity of putting everybody down and mastering that art, is very dangerous and extremely destructive. And

this is what is happening I feel, in the field of every kind of activity: industry, music, art, everything that you find; buildings, any enterprise, even politics. Everything has become so superficial that you have to be prepared for facing all kinds of oppositions and troubles. But still, as you have your own depth, you can master them all by your tranquility, by your temperament, and by your powers which you have got. When you are not afraid of that society, and when you have that tranquility within you and the courage, I'm sure you can do a lot. Of course we have some very dynamic people in Sahaja Yoga in the West, and very dynamic women also in the West. What may come they never deter, and they have worked very hard to do everything possible to see that Sahaja Yoga is established. So they should be your ideals, and all of you should try to follow them and do the best.

This Tour is a festival for us. It's, of course I say it's a pilgrimage but there are no signs of pilgrimage it looks, because if you see the pilgrims, horrible they look, while you are looking like roses, all of you. So it's a festival for us and you have to feel that festivity within your heart, that joy within your heart, and small, small things you should not worry, because these things cannot be provided in all the places. Gradually we'll be building ashrams in all the places wherever you have been visiting, but you know how difficult it is, in those days where the India is passing through such a bad phase for so many years, where everything is delayed. So the attitude should be that: "We have come here for our ascent." We have to work out everything with that attitude, that we have come here for our ascent, and every moment of our ascent is a festive occasion. Everything is a festival. If you understand that, I am sure you will see the beauty in everything, you will enjoy everything, whatever may be the rustic style. Maybe you may not like the color of these lights, I think, because you may not enjoy it so much. You might get much better things in your own country. But whatever it is, it's not your conditioning that should stop you from enjoying. So please remember that you are now the member of the universal society, and we cannot have our conditionings to mar our happiness and joy. I want you to enjoy this trip fully, absolutely, in a way that you have never enjoyed anything before.

May God bless you.

ORIGINAL TRANSCRIPT

MARATHI TALK

Scanned from Marathi Chaitanya Lahari

काल मी आपल्याला सांगितलं आहे की, आपल्याला अध्यात्माची एवढी संपदा मिळाली आहे त्याची आपल्याला कदर असायला हवी. आपल्याला आपलीच कदर नाही तिथे अध्यात्माची काय असणार ! भारतातला, त्यांतला त्यांत महाराष्ट्रातला प्रत्येक मनुष्य परमेश्वराच्या अत्यंत प्रेमाचा पुतळा आहे असं समजलं पाहिजे. आपल्याला फार त्रास आहे, आपण जर खेड्यांत राहातो तर आपल्याला वाटत मी काय कः पदार्थ आहे. आपला उपयोग फार होणार आहे, फक्त कांही कांही गोष्टींना लक्षांत घेतले पाहिजे.

प्रथम म्हणजे धर्माबद्दल आपण फार जागरूक असलं पाहिजे प्रत्येक धर्माचं इथे दिवा दुस-या देशात म्हणा, यंत्रीकरण करून टाकलं आहे. म्हणजे एक पैसे कमवण्याची किमया करून टाकली आहे. असं असू शकत नाही. जे पैशाने लोक तुम्हाला लुटतात इथे देवाच्या नांवावर, त्यांना एकेक कवडी देणे हे अगदी चुकीचं आहे पहिली गोष्ट. आणि कोणी मनुष्य भगवे वस्त्र घालून आला, की लागले त्याच्यामुळे लोटांगण घालायला । खेड्यांतले लोक इतके साधे सरळ. मग त्याने सांगितलं, की तुम्ही इतके पैसे दिले की तुमचं इतकं भलं होईल, लागले त्याला पैसे द्यायला हे सगळं आपल्या डोळ्यातून काढलं पाहिजे. जो मनुष्य तुमच्याकडून पैसे मागतो तो, तो परमेश्वराच्या खचित जवळही नाही. हे खेडेगांवच्या लोकांना सगळ्यांनी समजावून सांगितलं पाहिजे. आपल्याकडे साधे भोळे लोक फार, त्यामुळे कुठेही एक तुम्ही दगड मांडला, शेंदूर फासला, बसले जाऊन तिथे एक गृहस्थ. येतां जाता सगळे त्याला लोटांगण घालतात दोन पैसे त्याला देतात.

संतांनी, त्यांत नृसिंह सरस्वती म्हणून एक ब्राम्हण होते ते जाऊन शोडपून काढायचे, त्या माणसांना, त्याचा दगड उचलून जाऊन फेकून द्यायचे. एकनाथांना किती लोकांनी त्रास दिला. कारण ते जाऊन महाराष्ट्रात जेवले अहो साधूसंतांना जात असते का ? कोणाचा महार नी काय आणि आपल्या शास्त्रांत जर असं जरी दुकून पाहीलं तर लक्षांत येईल की श्रीरामाचं चरित्र लिहीलं कोणी ? त्या कोळयाने त्याचं नांव वाल्मिकी, कोणी ब्राम्हणाने लिहीलं नाही. तेव्हा आपल्यामध्ये हे जे जातीपातीचं वेड आलंय त्याला काढलं पाहिजे. त्याला कांही अर्थ नाही.

देवीबद्दल म्हणतात, "या देवी सर्व भूतेषु जातिरूपेण संस्थिता" । ही जात म्हणजे काय ? जात म्हणजे तुमच्यामध्ये जी एक आवड आहे किंवा उपजतच तुमची जी बुद्धी आहे, ती जात. जो मनुष्य परमेश्वराला शोधतो तर तो ब्राम्हणच आहे. सहजयोगात आम्ही जातपात कांही मानत नाही. आम्ही वैधव्य मानीत नाही, पहिली गोष्ट बायका तेवढ्या विधवा. आणि पुरुष ? ते नेहमीच सधवा असतात. असं करून आपण बायकांवर अनेक अत्याचार केले आहेत, हा कधीही धर्म असू शकत नाही. कोणताही अत्याचार हा अधर्मच आहे. कोणच्याशी प्रकारचा अन्याय हा अधर्मच आहे तेव्हां तुम्ही सहजयोगांत येता तेव्हां लक्षात ठेवलं पाहिजे. की या ज्या नुसत्या उलाढालीच्या गोष्टी आहेत, त्यांनी नरकच आपल्या देशांत उभा झाला आहे, त्या आम्ही मानत नाही.

आणि दुसरी तर आपल्याला कर्तबगारी राहिली नाही, सिंहगडावर जायचंच नाही आहे. तर बसल्या बसल्या आणाखी करतां काय, तर मुलामुलीची लग्नं मोठी आश्चर्याची गोष्ट आहे. आमचा जन्म झाला तेव्हां आम्हांला यांनी शहाण्णव कुळामध्ये घातलं. वर म्हटलं कशाला शहाण्णव कुळामध्ये तिथे सगळे दाखडे लोक. आणि बायकांना इतकं छळतात, आणि लग्न म्हणजे ते शहाण्णव कुळाचं शहाण्णव कुळांतच झालं पाहिजे, आणि सगळे बेकार लोक - कोण सुशिक्षित जर चांगला मुलगा असला आणि त्याला मुलगी जर दिली तर झालं । त्या मुलींना झोडपून काढतात. हा कुठला प्रकार आहे. हे शहाण्णव कुळी काय देवाने घडवलं आहे कां ? सगळ्यांचे नाकतोंड एकसारखे असतात, एकसारखे हसतात, एकसारखे बोलतात असं असतांना, असं कसं म्हणायचं की याचं त्याच्याशी लग्न होऊं शकत नाही, त्याचं त्याच्याशी लग्न होऊं शकत नाही. या आपल्या जातीतल्या सर्व घाणरेड्या गोष्टी आहेत त्या निर्मल करायला, सगळं स्वच्छ करायला आलेला आहे. याने किती ताप होतो बघा. आज तुमची मुलगी आहे तुम्हांला ताप होतोय. उद्या तुमचा मुलगा झाल्यावर तुम्ही तोच ताप दुस-याला देणार.

तर सहजयोग जरी साधुसंतांचा असला तरी संन्याशांचा नाही. समाजांत राहून, समाजांत प्रगति करून, लोकांच्या विचारांची प्रगति करून समाजाला मदत करणारा असा सहजयोग पोषक आहे. तर तुमच्या जीवनांत जर ते स्वतःला सहजयोगी म्हणतात, संकुचित असतात त्यांना सांगायचं की तुम्हांला अजून सहजयोग समजलेला नाही. हे विश्वाचं कार्य आहे. सर्व विश्वाला एक करायला आम्ही निघालो.

साधुसंतांच्या भूमीत राहातां ना, मग त्यांच्यासारखं वागायला पाहिजे. त्यांचे अभंग बघा, त्यांनी काय म्हटलंय, तुकारामांनी काय म्हटलंय विठ्ठलाला, तूं महार झालास, हे बरं झालं. विठ्ठल कांही त्याला मारायला आले नाही त्यासाठी "झाला महार पंढरीनाथ" केवढी मोठी गोष्ट म्हटली. डोक्यांत येतं का कोणाच्या ? अहो, पंढरीनाथ जर महार होतो तर तुम्ही कोण ? साधुसंतांची नुसती भजनं म्हणायची आणि टाळ कुटायचे, पण त्यांतलं कांही स्वारस्य आंतमध्ये यायला पाहिजे. आणि अंधश्रद्धेवर, अंधतेवर सगळ्यांनी मेहनत केली ज्ञानेश्वरांनी वरच्या पाय-या सांगितल्या, सगळं सांगितलं आणि म्हणाले "नको रे बाबा" आणि समाधी घेतली. हे महामूर्ख कसले ऐकणार । कधीतरी असं होईल तर ते मग वाचत बसतील.

आतां, हे सगळे वाचतात, त्यांची पुस्तक, तेव्हां महाराष्ट्रात आतां यांची दूर झालेली आहे. हे लोक तुम्हांला अगदी भगवंताच्या शेजारीच बसलेले पाहतात. त्याच्या मते म्हणजे महाराष्ट्र म्हणजे केवढा मोठा देश आहे म्हणजे खरोखरच. आणि महाराष्ट्रीयन माणसाला म्हणजे देवच समजतात एवढी मोठी परंपरा तुमची. तुमचा इथे जन्म झाला तर केवढे मोठे असणार तुम्ही असा यांचा विचार आहे. पण येरे माझ्या मागल्या. परत तोच प्रकार. आतां काल, सगळ्यांच्या विशुद्धया धरल्या. कशाने ? मला माहीत आहे तंबाखू ! तंबाखू शिवाय आपल्या महाराष्ट्रात चालायचंच नाही. मग ते कॅन्सर होइना का ! की कुठून ही अवदसा महाराष्ट्रात आली. मला कळत नाही. त्या बिचा-या साधूसंतांनी, सगळ्यांनी सांगितलं की मादक पदार्थ घ्यायचे नाहीत. साईनाथांनी तर सगळे जाळून पिऊन टाकले. सारखे तरी सगळे तंबाखूवर बसलेले, कुठे गेले, तरी तंबाखू. त्या विठ्ठलाकडे गेले तरी तंबाखू ! अहो, त्या विठ्ठलाला चालत नाही तंबाखू अगदी विशुद्धी चक्रावर विठ्ठल बसलेले आहेत. आणि तुम्ही तंबाखू खाऊन त्यांच्याकडे कशाला जातां ? त्यांतलं गम्य असणं पाहिजे. सार धरलं पाहिजे.

मग सांगायचं माताजी, आम्ही एवढं देवाला मानतो, आतांच बायका सांगत होत्या. आम्ही देवीची एवढी पुजा करतो, आणखी काय बाकी ? 'काही नाही, आमच्या घरी, मातक थोडं पितात दारूबिरू' 'असं का ?' आणि तुमचे ? त्याचं काय नाही त्यांना थोडा पत्त्यांचा शोक आहे, 'असं का ?' पत्ते खेळतात आणि तिकडे देवीकडे जाऊन करतात आरती, ही अशुद्धता आपल्या समाजात फार वाढली आहे. हे सर्व देवीला चालतच नाही. या सर्व गोष्टी चालतच नाही देवीला, मग फटके बसतात. मग फटके बसले की म्हणायचं आमचं असं कसं झालं ? आम्ही एवढे देवभक्त, आम्ही एवढे शिवभक्त, आम्ही एवढे दत्तात्रेयाचे भक्त, आमचं असं कसं झालं ? म्हणून आधी संबंध करून घ्या त्याच्याशी. दत्तात्रेयाच्या भक्तांना हमखास पोटाला त्रास असलाच पाहिजे. मी खोटं बोलत नाही. कारण दत्तात्रेय हे आपल्या पोटाची जी जागा, धर्माची जागा ज्याला 'व्हॉइड' म्हणतो, त्याच्यात बसलेले आहेत. त्यांच्याशी संबंध न होतांना, दत्त दत्त करीत बसायचं तसंच साक्षात दत्त म्हणजे महंमदसाहेबच आहेत. तर मुसलमानांना पण पोटात त्रास राहाणार. महंमद, महंमद करून काय मुसलमानांना मिळणार नाही. संबंध व्हायला पाहिजे. त्यांनाही कधीकधी समजत नाही, आम्ही देवाला मानतो मग हे असं करूं आमच्यावर, संकटं कशी ? त्याला कारण महंमदसाहेबांनीतर सांगितलं आहे विशेष, अशी वेळ येईल. ज्याला त्यांनी 'कियामा' म्हटलं आहे, 'पुनरुत्थान' 'दिसरेक्वान' येईल जेव्हा हात बोलतील. सहजयोग सांगितला आहे सगळा, अशी व्यक्ति येईल, जी सगळं काही सांगेल. तेव्हां मुसलमान काही कोणी दुसरे नाहीत, हिंदू कोणी दुसरे नाहीत. सगळे आपल्यातलेच आहेत फक्त मार्ग मिळाला नाही तर तसं दिसतं. आंधळ्यांना जसं हिरे आणि लाल कसं दिसत नाही. तसं त्यांना आपण सगळे एक आहोत असं दिसत नाही. त्याच्यामुळे ही भांडणं आणि तंटे आणि काय काय चालू त्याला काही अर्थ आहे ? भांडकुदळपणा महाराष्ट्रात तर पांचविला पुजलेला आहे.

दुसरं म्हणजे भाऊबंदकी, जरासा कोणी पुढे आला मनुष्य की माझे कान लागले भरायला म्हटलं आतां मीच माझे कान बंद करून टाकते ना. मला सगळं समजतंय, हे कोणाला माहीतच नाही. येऊन मला सांगितलं हा मनुष्य असा आहे. भयंकर राजकारणी आहे त्याच्यापासून बचाऊन राहा.

म्हटलं माहीती आहे. मला माहीत आहे सगळे, मग सांगते तुम्हांला. मग अगदी डोळे वटासून बघतील, कसं कळलं तुम्हांला ? कळतंना मला, मला सांगू नका तुम्ही, फलतुचं धंदे. ह्याचं त्याच्यावर, त्याचं त्याच्यावर म्हणजे सहजयोग वाढणार कसा ? बरं, या लोकांमध्ये ही गोष्ट नाही हां.

सहजयोगांत आले म्हणजे इतके नम्र आहेत, इतके नम्र आहेत की आम्हांला फार मोठं मिळालं, त्याची कल्पना नाही ना आम्हांला कधी भांडण नाही, तंटा नाही. एक दुस-याविरुद्ध बोलणं नाही. कारण मला आवडत नाही ते. तोंडावर स्पष्ट बोला, पाठीमागे नाही, हे लोक, ज्यांच्या मागे हा पाया नाही, संताची भूमिका नाही, ज्यांच्याकडे रामासारखे राजे झाले नाहीत, शिवाजीसारखे वीर झाले नाहीत ते लोक इतके वर आले, आणि आपण कुठे राहिलो ? यांनी एवढं मिळवलं मग आपण कां मिळवू नये आपली पूर्वपिठिका किती मोठी ? अहो, आपण सिंहासनावर बसलेले लोक आहोत. आणि वागतोय कसे ? बेकारच्या लोकांना मिधे होतात आणि मिधे होऊन सर्व सत्वच घालवलेलं आहे, या महाराष्ट्रांत करायला पाहिजे आणि ते होईल कारण महाराष्ट्रात जी संपदा आहे, ती कुठे सा-या जगांत नाही म्हणून मी एवढी मेहनत इथे करते, इथे जन्म घेतला.

तेव्हां सगळ्यांनी समजून घ्यावं की आपली जबाबदारी काय, महाराष्ट्राची जबाबदारी काय, महाराष्ट्राची जबाबदारी काय । तुम्ही जरी खेड्यांत रहात असला. अशिक्षित असला, तरी आंतली जी स्थिती आहे ती उच्च आहे. त्या स्थितीला प्राप्त व्हा. आणि सा-या जगाला दाखवायला पाहिजे की या महाराष्ट्रातला साधा शेतकरीसुद्धां किती उच्च प्रतीचा मनुष्य आहे. तोंडाने बोलायला सगळं आहे, पदतमुखीसारखे महात्म्य वाचत बसतील. वाचून कां काही होणार आहे ? पारायणावर पारायणं । सप्ताहवर सप्ताह । त्याने कोणाला कांही मिळालं आहे कां ? कोणच्याही गांवात जा, माताजी, इथे सप्ताह चाललाय । काय त्या सप्ताहाचे भलं होतंय तुमच्या ? तेव्हां, जागृत व्हायला पाहिजे आणि जागृत होऊन समजलं पाहिजे, की आपली ही दुर्दशा कां ? आपण या त्रासांत कां आलो ?

आणि हे जागृत होणं कांही कठीण नाही, तुमच्यांतच ती संपदा आहे. शक्ती आहे. "तुझं आहे तुजपाशी" ते तुमचंच तुम्हांला द्यायचं आहे माझं त्यांचा कांही देणंघेणं लागत नाही. माझे कांही उपकार नाही. तुम्ही मानला म्हणून माना. आईचे कांही उपकार असतात कां ? आई आपल्या आनंदासाठी सारं कांही करते. आतां या शहराची विशेषता, या जागेची अशी "आहे, शे-याला आम्ही जमीन घेतली ती या जागेचं चैतन्य बघून. आणि मग ही जागा मिळाली, आतां इथे येवून राहाणार आहेत, तेव्हां तुमच्या सा-यांच्या वतीनं मी त्यांना सांगितलेलं आहे. तर हे सर्व भक्त आहेत देवीचे त्यांना संभाळलं पाहिजे. देवीचं इथे स्थानसुद्धां आहे. आणि त्यांच्यासमोर हे दाखविलं पाहिजे की तुम्ही किती गहन आहांत. सर्व त-हेने आपली उन्नती होऊं शकते, फक्त तुम्ही गहनांत उतरून घ्या आधी. नाही तर उन्नति झाली की दारू प्यायला जाल, नाही तर कांही घागेरडं काम करायला जाल. सर्वांत आधी पाहिजे की आपली आंतली शक्ति जागृत झाली पाहिजे.

आज तुम्ही पुजेला आलांत, पुजेमध्ये चैतन्य वाहातं सहसा आम्ही, जो सहजयोगी नाही, त्याला येऊं देत नाही. ज्याला चैतन्य मिळालं नाही, अशा माणसाला पुजेला येऊं देत नाही कारण त्याला जमत नाही ते. पण जर तुम्ही नम्रपणे बसल तर सगळ्यांना या पुजेचा लाभ होईल. आणि बरं वाटेल, तर नम्रपणे बसायचं, आपल्याला काहीतरी मिळवायचं आहे असं लक्षांत आणायचं जी तुमची संपदा आहे आंतमध्ये त्यानेच हे कार्य होणार आहे. मग त्यानंतर येऊन मला सांगा तुम्ही की माताजी आम्ही आनंदाच्या सागरांत पोहत आहोत. हे देण्यासाठी सर्व खेड्यापाड्यांतून मी फिरत असते. वीस वर्षांपासून ही मेहनत चालू आहे, आतां बघायचं महाराष्ट्रांत कसं कार्य होतं. तसं दिल्लीला, दिल्लीच्या पलिकडे खेड्यापाड्यांत पुष्कळ कार्य चाललं आहे. तसं इकडे व्हायला पाहिजे. कारण ही तुमची भूमि आहे आणि संतांचा वारसा आहे. संतांना तृप्त करायला पाहिजे त्यांना असं वाटलं पाहिजे की आम्ही दिलं ते यांना मिळालं आहे. नुसती चर्पटपंजरी नको आणि टाळ कुटणं नको. त्या टाळेच्या मागे जे निनाद आहेत, ते तुमच्यामधून उमटले पाहिजेत.